

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Красимира Кисьова, д.м.н., МУ-Варна

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в областта на висшето образование. „Здравеопазване и спорт“ професионално направление.

Медицина.

Специалност: „Пневмология и фтизиатрия“

на д-р Павлина Ангелова Пенева, д.м.

Д-р Павлина Пенева е роденана 08.06.1973г. в град Силистра. От 1996 до 2001 г. получава магистърска степен по медицина, а 2019 г. д-р по медицина, 2020 до момента магистратура по ЗММСТв. МУ- Варна. Специализация през 2008г.- програма Еразъм“, клиника по нефрология, диализа и трансплантация, Бари- Италия. През 2010 г. придобива специалност по вътрешни болести, а през 2014 по пневмология и фтизиатрия. От 1996г. до 2009г. работи като лекар в МЦ, където придобива познанията си по амбулаторната дейност. От 2009 г. и до сега в УМБАЛ Света Марина. От 2016 – редовен асистент към първа катедра по вътрешни болести, а от 2017 е редовен докторант в същата катедра; 2020г. главен асистент УС по белодробни болести и алергология.

Заглавие на дисертацията: Прогностични маркери за клинична и лабораторна оценка на болни със сепсис.

Монографии-3бр с общ обем 441 стр.

Статии-20 бр с общ обем 142 стр

Доклади- 3 бр.

Ръководи занятия по практическо обучение на българоезични и англоезични студенти по дисциплини специалност белодробни болести и фтизиатрия; участие в лекционен курс по белодробни болести; практически занятия на летни стажове за студенти от 4-ти курс.

Учебна натовареност: през петте години на преподавател учебната й натовареност варира между 174 и 244 (под изискуемите 220 часа), но предвид професионалната и заетост в ИРО и считам, че тя прподава познания и техники, който ще послужат на младите лекари при остри състояния (каквото е моментното състояние в болниците).

Цитирания -6 броя

Представените трудове за участие в конкурса, отразяват научно-изследователската дейност в периода 2007 – 2021г.

Разпределение на научните трудове по вид:

Хабилитационен труд – 1 Дисертационен труд – 1

Глава от книга (издадена в чужбина) – 0 Монографии, учебници, помагала – 2

Публикации в списания и сборници – 19

Разпределение на научните трудове по език на издаване:

Публикации на български език – 16 бр. Публикации на чужд език (английски) – 3 бр.

Разпределение на научните трудове по авторство:

Като самостоятелен автор – 7 бр.

В съавторство 12 бр., от които като: *първи* автор – в 11 публикации *втори* автор – в 0 публикации *трети* автор – в 1 публикации *четвърти и следващ* автор – в 1 публикация

Разпределение на трудовете по научни области:

1. Обществено здравеопазване
2. Медицина

Основните насоки в научно – изследователската работа са свързани с ранната диагностика на инфекциите на белия дроб, развитието на септично състояние и своевременно лечение и профилактика; насоки за диагностика и лечение на неинфекциозните заболявания на белия дроб; някои проблеми в диагностиката на хроничните бъбречни заболявания и диетотерапия при бъбречно болни пациенти и тематика, засягаща инфекциозните заболявания и отражението им върху общественото здраве.

НАПРАВЛЕНИЕ 1:

Ранна диагностика и лечение на инфекциите на белия дроб – бактериални и вирусни , проблеми на септичното състояние, своевременна диагностика, насоки и своевременно лечение и профилактика).

Подбраните в направление 1 научни публикации отразяват приноса на автора в областта на ранната диагностика на инфекциите на белия дроб, принос в областта на спешните състояния в медицината, а именно развитието на сепсис –ранното му откриване и стартиране на лечение, усложнения по време на лечението, свързани със самата инфекция или престоя в болничните структури.

- Научната и продукцията стартира с набелязването на основните проблеми на тежките инфекции на белия дроб, развили се като усложнения след грипната пандемия през 2009/2010 г с H1N1, продължава с важни въпроси на сепсиса, свързани с диагностиката и лечението на това иначе животозастрашаващо състояние и прехвърля причините за развитието на сепсис извън границите на белия дроб. Коментира се и се повдига въпроса за късната диагностика, неразпознаваемостта на състоянието, късното лечение и високата смъртност, особено за страните с ниски и средни доходи, където се причислява и България. Това може да се отбележи като принос към повишване информираността на медицинските специалисти и отчасти – немедицинските среди.
- Дисертацията „**Прогностични маркери за клинична и лабораторна оценка на болни със сепсис**“ разглежда важни въпроси, свързани с диагностиката на сепсис, описват се и се изследват нови подходи за ранна диагностика, които имат статистическа достоверност, съгласно последните препоръки на Работната група по въпросите на сепсис - SEPSIS-3 (2016 г.).

За първи път в България се изследва **делта неутрофилен индекс**, работи се по най-съвременни препоръки и се изработи алгоритъм за разкриване на септични пациенти, приложим към нашата организация на медицинска помощ, което може да се смята за едни от основните приноси на автора.

За първи път DNI (делта неутрофилен индекс) се използва като маркер за сепсис и септичен шок, както и се прави корелация между DNI, IL 8 и протеин С като маркери за сепсис и септичен шок и прогноза за смъртност.

Предложеният алгоритъм в научната разработка за поведение при суспектни за сепсис пациенти ще фокусира съзнанието на специалистите към този сериозен медицински проблем. Принос тук има не само в повишаване на осведомеността, но и в ранната диагностика, а по този начин ставаме и част от кампанията на СЗО за „Свят свободен от сепсис“.

Ранното лечение е превенция на смъртен изход и намалява риска от дълготрайни последствия. Използването на DNI, изчисляването на критериите за SIRS, qSOFA и SOFA в предложения алгоритъм за поведение в тази научна разработка ще допринесат за действително ранно обхващане на септичните болни и стартиране на ранно лечение, съгласно International Guidelines for Management of Sepsis and Septic Shock: 2018.

- Статията „Which rating system is better – qSOFA or SIRS?“ повдига въпроса за ефективността на скоровата система за разкриването на сепсис и е една от първите, която сравнява двата скоря след приемане на новите критерии за сепсис през 2016 г. За България към момента няма проучено такова сравнение.

- Логично продължение на дисертационния труд е едно по-голямо и разширено обобщение по въпросите на сепсис в монографията „Сепсисът – познат и опасно непознат“. Малко са научните разработки за сепсис през последните 20 години у нас, а след приемането на новите му критерии, т.е. след 2016 г., разработките са единични. Монографията отразява най-съвременната дефиниция, диагностика и лечение на сепсис и септичен шок. Мястото и индикациите за изкуствена белодробна вентилация и хемодиализа са подробно дискутирани, дадени са основни препоръки за храненето на пациентите. Много малко се намира в литературата по въпросите за реанимационния, постреанимационен и постсепсис синдром, малко се говори за тях, но те са реалности, а не казуистика. Монографията обобщава познанията към момента за този тежък клиничен синдром, наречен „сепсис“ и може да бъде помагало за всички клинични специалисти – лекари, специализанти, студенти.

НАПРАВЛЕНИЕ 2:

Насоки за диагностика и лечение на неинфекциозните заболявания на белия дроб.

Тук основен акцент пада върху важни неинфекциозни заболявания на белия дроб, каквито са бронхиалната астма, хроничната обструктивна белодробна болест и системните заболявания, ангажиращи белия дроб. Интересът е съпроводен от понякога трудната диагностика, неефективното лечение при определени пациенти, откриването на нови патогенетични механизми и свързаните с това насоки за терапия. Ежегодно се публикуват международни препоръки, чиито новости достигат до по-широк кръг от специалисти, чрез разясняване и публикации на отделни автори. Точно

по-този начин, чрез различните прочити наблягаме и акцентираме на детайлите, а така можем да отстояваме за адекватно и своевременно лечение .

НАПРАВЛЕНИЕ 3:

Проблеми при хроничните бъбречни заболявания и диетотерапия при бъбречно болни пациенти.

На болните с бъбречни проблеми е отделена значителна част от научната продукция.

- В статията „**Оксидативен стрес – отключващ и регулиращ механизъм в патогенезата на гломерулонефрита**“, се дискутират важни патогенетични механизми при гломерулонефритите, едни от състоянията в бъбречната патология, които са изключително трудни за лечение, а често и за диагностика.
- По-късно интересът към проблемите на бъбречните заболявания намира израз в колективната монография „**Хранене при най-честите бъбречни заболявания – съвременни стратегии**“ от 2020 г. Това е един дългогодишен труд, допълваща литература в сферата на съвременното хранене при българските пациенти, наред с научните трудове на нефролози и диетолози в областта на темата за диетотерапията.

НАПРАВЛЕНИЕ 4:

Други направления, свързани с общото здравословно състояние на отделния индивид и важни въпроси, свързани с общественото здравеопазване.

- Тук акцент се поставя храненето и допълнителната суплементация на различни елементи и витамини, имащи отношение към здравето на хората и някои здравословни проблеми, свързани с дефицита им.
- Друг акцент в научната продукция на д-р Павлина Пенева се поставя върху общественото здраве, здравето на човешката популация в условията на пандемията от COVID-19. Две статии разглеждат проблемите на диагностиката и лечението на болните с COVID-19 и същевременно се засягат важни въпроси, свързани със съпътстващите заболявания на тези хора. Изключително важен акцент се поставя на хората с онкологични заболявания, които в условия на пандемия биват забавяни в лечението им по различни причини, а това има важно отражение върху общото здраве на популацията.

Не мога да се въздържа от някои забележки: малкия брой реални статии, въпреки, че в 18 от тях (повече от 95%) д-р П. Пенева е самостоятелен или 1-ви автор. Приех нововъведенията в правилника на МУ-Варна (точкуване), които съществуваха и преди, но не заменяха броя статии, с които д-р П.Пенева покрива минималните критерии за академичното звание „Доцент“.

Обобщавайки впечатленията си от творчеството на д-р П.П, д.м. за мен значителните ѝ приноси са: съвременни схващания (вкл и нейните научни разработки), касаещи небактериални (вкл. вируси) като Covid, Грип- A1H1, HIV;- бичът на нашето време; сепсисът като най-тежката форма, включително и

мултиорганната недостатъчност; делта неутрофилния фактор и IL8 като прогностични и предиктивни маркери за развитието на сепсис. Вторият важен акцент на творчеството на д-р П.П. е бъбречната патология-разработват се (в колектив) малко осветлени страни като: значението на хранене, прием на витамин К(неподозирани), оксидативния стрес в отключване на гломерулонефрита има и обзорни статии в/у Бронхообструктивни болести – бронхиална астма, ХОББ и повлияването им от Covid. Препоръчвам да повиши публикационната си активност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Познавам д-р Павлина Пенева д.м. от много години- за мен тя е един интелигентен специалист- интернист, чиито научни интереси надхвърлят белодробната патология с тежки инфекции и предиктивни маркери (делта неутрофилен индекс IL8), бронхообструктивни заболявания, но и осветляват малко разработени проблеми в нефрология (хранене, витамин К, оксидативен стрес).

Считам, че, в светлината на новите тълкования в пвправилника на МУ-Варна д-р Павлина Пенева д.м. покрива изискванията на закона за развитието на академичен състав на НРБ и МУ-Варна и предлагам на членовете на уважаемото жури да присъдят на д-р Павлина Пенева д.м. академичното (научно) звание „Доцент“.

Рецензент:

Проф. д-р Красимира Кисьова д.м.н.

